

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Složka sady	VY_12_INOVACE_SLS.7.49
Autor	Martina Hantychová
Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací obor	<i>Dějepis</i>
Předmět	Společensko-literární seminář
Témat. okruh	Historie
Téma	Řecké báje - Atlas
Ročník	7. ročník
Rozsah vyuč. jednotky	1 vyučovací hodina
Očekávaný výstup	Žák vysvětlí smysl historického zkoumání, pokusí se uvést příklad potřeby, výhodnosti dějepisných znalostí, ale i příklad toho, jak se lidstvo často z dějin poučit nedokáže.
Metodický postup	Motivace – přesmyčky – najdi řecké bohy, čemu vládli? Pracujeme podle pokynů v pracovním listě, vyhledáváme informace na internetu. Tvůrčí psaní – různé konce příběhu inspirované motivy z báje
Druh učeb. materiálu	Pracovní list s řešením
Ověřeno při výuce	Datum: 19.11.2012 Třída: 7.r.
Zdroj	Zámečník, Jáchym. <i>Ústa plná bohů</i> . Český jazyk. Čtení s porozuměním. LOGICO PICCOLO. 1. vydání. Praha: Mutabene, 2010. ISBN 978-80-86-86745-65-7.
Poznámka	_____

ŘECKÉ BÁJE - ATLAS

1) Najděte v přesmyčkách jména řeckých bohů. PŘÍŘAĎTE DO TABULKY, čemu každý bůh vládl.

ASI METR, HOSTI SEFA, NATE AH, PAN LOLO, SERA, FIAT ROAD, SPION ODE, RED METE

	Bůh ohně a kovu, ošklivý kovář, který žije v sopce, kde vyrábí bohům zbraně a šperky
	Bohyně lásky, provdaná za Hefaista. To ona prý rozpoutala trojskou válku.
	Bohyně úrody. Když je šťastná, je bohyní léta, ale když jí dcera odejde do Hádovy říše, nastává zima.
	Bohyně měsíce a lov, medvědů a žní. Dvojče Apollona, stejně jako on šikovná s lukem.
	Bohyně umění a řeckých měst, předení, ptáků a občas i války – proměnila Arachne v pavouka.
	Bůh slunce, mladých mužů, dobytka, světla, pravdy, hojení. Hráč na lyru, atlet a lučištník.
	Bůh moře, nosí trojzubec, provází ho delfín. Když ho lidé (třeba Trojané) naštvou, popadne ho příšerný vztek.
	Bůh války, neoblíbený nejen mezi bohy, ale i mezi lidmi. Do bitev ho provází Deimos, bůh strachu.

2) Přečtěte si text a odpovězte na otázky:

- Proč nebyl Titán Atlas jediný uvězněn v podzemí?
- Jak vypadal konec světa?
- Proč se Atlas v držení nebeské klenby nevystřídal s Héraklem?
- Proč nakonec Atlas zkameněl?
- Která bájná zvířata vystupují v ukázce?

3) Na internetu nebo ve slovnících najděte následující informace:

- Co nejvíce významů slova atlas/Atlas.
- Skloňování slova Atlas.
- Kde je pohoří Atlas?

- 4) Dokončete následující vypravování dvěma různými způsoby. Vždy jako byste byli Atlas. Jednou příběh skončí, jako při setkání s Heraklem (někdo vás), podruhé jako při setkání s Perseem (někomu odmítnete pomoc a budete).**

Když jsem dnes ráno přišel do třídy, vůbec mi nebylo do smíchu. U okna se bavila skupinka kamarádů.

ŘECKÉ BÁJE – ATLAS

řešení

- 1) Najděte v přesmyčkách jména řeckých bohů. PŘIŘAĎTE DO TABULKY, čemu každý bůh vládl.

ASI METR, HOSTI SEFA, NATE AH, PAN LOLO, SERA, FIAT ROAD, SPION ODE, RED METE

Hefaistos	Bůh ohně a kovu, ošklivý kovář, který žije v sopce, kde vyrábí bohům zbraně a šperky
Afrodita	Bohyně lásky, provdaná za Hefaista. To ona prý rozpoutala trojskou válku.
Demeter	Bohyně úrody. Když je šťastná, je bohyní léta, ale když jí dcera odejde do Hádovy říše, nastává zima.
Artemis	Bohyně měsíce a lovu, medvědů a žní. Dvojče Apollona, stejně jako on šikovná s lukem.
Athéna	Bohyně umění a řeckých měst, předení, ptáků a občas i války – proměnila Arachne v pavouka.
Apollon	Bůh slunce, mladých mužů, dobytka, světla, pravdy, hojení. Hráč na lyru, atlet a lučištník.
Poseidon	Bůh moře, nosí trojzubec, provází ho delfín. Když ho lidé (třeba Trojané) naštvou, popadne ho příšerný vztek.
Ares	Bůh války, neoblíbený nejen mezi bohy, ale i mezi lidmi. Do bitev ho provází Deimos, bůh strachu.

- 2) Přečtěte si text a odpovězte na otázky:

- Proč nebyl Titán Atlas jediný uvězněn v podzemí?
MĚL ZVLÁŠTNÍ TREST, PROTOŽE VZPOURU TITÁNŮ VEDL
- Jak vypadal konec světa?
BYL U GIBALTARSKÉHO PRŮLIVU, ROSTLY TAM ZLATÉ STROMY SE ZLATÝMI JABLKY
- Proč se Atlas v držení nebeské klenby nevystřídal s Héraklem?
HERAKLES HO PŘEVEZL, ATLAS BYL PŘÍLIŠ DOBROSŮRDEČNÝ A DŮVĚŘIVÝ
- Proč nakonec Atlas zkameněl?
ODMÍTTL PERSEVI POHOSTINSTVÍ, PODÍVAL SE DO OČÍ MEDÚZE
- Která bájná zvířata vystupují v ukázce?
MEDÚZA, STOHLAVÝ DRAK LADON

- 3) Na internetu nebo ve slovnících najděte následující informace:

- Co nejvíce výnamů slova atlas/Atlas.
atlas 1. (anatomicky)krční obratel, nosič; 2. Kniha map, kniha obrazů některého vědního oboru 3. Lesklá látka apod.
Atlas ve starověkém bájesloví obr nesoucí nebeskou klenbu, pohoří, balistická raketa apod.
- Skloňování slova Atlas.

Atlanta, Atlantovi, Najdeme i v textu u Atlantovy nohy

- Kde je pohoří Atlas? Pohoří s severozápadní Afrike (Maroko, Tunisko)

4) Dokončete následující vypravování dvěma různými způsoby. Vždy jako byste byli Atlas. Jednou příběh skončí, jako při setkání s Heraklem (někdo vás napálí, podrazí, podruhé jako při setkání s Perseem (někomu odmítnete pomoc a budete potrestáni)).

Když jsem dnes ráno přišel do třídy, vůbec mi nebylo do smíchu. U okna se bavila skupinka kamarádů.

Hodnotíme zejména dodržení analogie s bájnými texty.

Titáni podlehli ve válce s olympskými bohy a byli potrestáni tím, že je Zeus nechal uvěznit v podzemí. Všechny, až na jednoho. Atlas, syn Titána Iapeta, nejen že bojoval na straně Titánů, ale byl dokonce kvůli své obrovské síle a smělosti jejich vůdcem.

Atlas, ten z tvrdé nutnosti nese oblohu širou na konci světa, blíž zvučně pějících Hesperidek, stojačky, na rukou neúnavných a na vlastní hlavě, neboť takový úděl mu přiřkl rozumný Zeus.

(Hesiod: Zrození bohů)

Za konec světa byl tehdy považován Gibraltarský průliv.

Atlas Iapetův tam žil, jenž nad všechny lidi vynikal obrovským tělem; byl králem na konci světa, [...] Zlaté byly tam stromy a na nich větve též zlaté, na zlatých větvích pak jablka visí též z ryzího zlata.

(Ovidius: Proměny)

Právě tato zlatá jablka poskytla Atlantovi jedinečnou možnost, jak se své věčné tíhy zbavit.

Jednou z dvanácti prací, které musel vykonat bájný hrdina Herakles, bylo totiž přinést králi Eurystheovi ze zahrady Hesperidek tři jablka. Zahrada ale byla smrtelníkům zapovězena a střežena stohlavým drakem Ladonem. Herakles proto poprosil Atlanta, aby jablka utrhl za něho, a on, Herakles, jenž byl obdařen nadlidskou silou, za něho na chvíli nebeskou klenbu podrží. Atlas souhlasil.

Ještě jeden návštěvník se zastavil u Atlanta. Byl to Diův syn Perseus, který právě úspěšně dokončil nebezpečný úkol – uťal hlavu Medúze, přišel tak hrůzostrašné, že každý při pouhém pohledu na ni zkameněl. Perseus, unavený z putování, požádal Atlanta o pohostinství. Ten však odmítl:

7

„Odejdi,“ pravil [...]
Násilí přidává k hrozbám a rukama vyhnat se snaží
Persea váhajícího, jenž mírně i rázně s ním mluví.
Silou byl slabší (neb kdopak by mohl se Atlantu rovnat
silou?), i řekl: „Když přátelství mého si nevážíš, zde máš
ode mne dar!“ A při těchto slovech naň vysunul zleva
Medúzy příšernou tvář – však sám se odvrátil stranou.
Jak byl veliký Atlas, v tak velkou se proměnil horu:
v pohoří ruce a plec, vous s vlasy se ve hvozdy mění,
co bylo dříve hlavou, to nyní je temenem horským,
kosti se kamenem stanou.

(Ovidius: Proměny)

